

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра туризму

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК10. Основи наукових досліджень в туризмі
(обов'язковий)

Спеціальність	<u>242 «Туризм і рекреація»</u>
Освітня програма	<u>«Туризм»</u>
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)

Розробник:

(підпис)

В. П. Онопрієнко, д.пед.н, професор

(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто,
схвалено та
затверджено на
засіданні кафедри
туризму

протокол №12 від 10.06.2025 року.

Завідувач кафедри

(підпис)

О. В. Коваленко

(прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

О. В. Коваленко

(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується ОП

(підпис)

О. М. Бакуменко

(ПІБ)

Рецензія на робочу програму надана:

(підпис)

Л. І. Спик (додається)

(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(Н. М. Баранік)

(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата 01.07. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Основи наукових досліджень в туризмі		
2.	Факультет/кафедра	Агротехнологій та природокористування / Туризму		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОПП «Туризм» Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	-		
6.	Семестр та тривалість вивчення	III семестр, 1-15 тиждень		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) денна / заочна форма навчання		Самостійна робота денна / заочна форма навчання
		Лекційні	Практичні (семінарські)	
		30/2	44/-	-
9.	Мова навчання	українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Онопрієнко Володимир Петрович, д.пед.н., професор, професор кафедри туризму, кабінет 211e		
11.1	Контактна інформація	Ел. адреса: onoprienko.v.p@ukr.net		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент передбачає поглиблене вивчення основних організаційних та методологічних засад проведення наукових досліджень в галузі туризму і рекреації.		
12.	Мета освітнього компонента	Забезпечення майбутніх фахівців низкою теоретичних та практичних знань й умінь, необхідних для проведення самостійних наукових досліджень в галузі туризму. Освітній компонент передбачає вивчення методології, техніки та технології оформлення наукових праць, що має на меті надання допомоги майбутнім фахівцям галузі туризму в оформленні власних наукових досліджень відповідно до існуючих вимог.		
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на вивченні таких дисциплін як: Основи туризмознавства, Українська мова та ділове письмо, Іноземна мова. 2. Освітній компонент є основою для: Правове регулювання туристичної діяльності та написання курсових та кваліфікаційних робіт зі спеціальності туризм і рекреація.		
14.	Політика академічної доброчесності	При виконанні практичних робіт, написанні модульних, атестаційних та екзаменаційних робіт студент обов'язково має дотримуватись правил академічної доброчесності. При виявленні фактів списування або академічної не доброчесності робота виконана студентом не зараховується		
15.	Ключові слова	Туризм, рекреація, наука, дослідження, методологія досліджень, організація дослідження, закони та закономірності в науці, система науково-дослідної роботи студентів, систематизація та обробка інформації у наукових дослідженнях, методи оформлення результатів досліджень.		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється ПРН
ПРН11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.
ПРН13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.
ПРН17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.
ПРН18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.
ПРН19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу. <i>Денна/заоч. форма навч.</i>			Реком. літ-ра	
	Аудиторна робота		Сам. робота		
	Лек	П.з/ семін			Лаб з.
Тема 1. Основні визначення та поняття у науковому дослідженні. 1.1. Предмет курсу. 1.2. Завдання курсу. 1.3. Термінологія у наукових дослідженнях	2/2	4		9/19	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Тема 2. Історичні аспекти розвитку науки в нашій державі. 2.1. Становлення наукової думки в Україні. 2.2. Українські наукові школи.	4	4		10/18	2, 5, 7, 9
Тема 3. Особливості організації наукових досліджень в туризмі. 3.1. Змістовність наукових досліджень в туризмі. 3.2. Туризмологія – як основний науковий напрям. 3.3. Організація та види досліджень в туризмі.	4	6		9/19	1, 3, 4, 6, 10
Тема 4. Методологія досліджень в галузі туризму і рекреації. 4.1. Терміноутворення та його основні принципи. 4.2. Цільові настанови рекреаційно-туристичних досліджень.	4	6		10/18	5, 8, 10
Тема 5. Закони та закономірності в науці. 5.1. Поняття законів в науці. 5.2. Основні закономірності наукових досліджень. 5.3. Поняття принципів в наукових дослідженнях.	4	6		9/19	1, 3, 4, 5, 6, 9
Тема 6. Система науково-дослідної роботи студентів у закладах вищої освіти. 6.1. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. 6.2. Джерелознавчі проблеми та методика пошуку інформації.	4	6		10/18	2, 5, 7, 9
Тема 7. Систематизація та обробка інформації у наукових дослідженнях сфери туризму та рекреації. 7.1. Принципи та методики обробки наукової інформації. 7.2. Нагромадження та реєстр матеріалів. 7.3. Каталоги та каталогізація.	4	6		9/19	1, 3, 4, 6, 10
Тема 8. Методи оформлення результатів досліджень. 8.1. Особливості систематизації та оформлення дослідження. 8.2. Правила оформлення результатів науково-дослідної роботи в туристичній галузі..	4	6		10/18	4, 5, 8, 10
Всього за семестр	30/2	44/-		76/148	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ПРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кільк. годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кільк. годин
ПРН11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій, проведення практичних робіт.	14/2	- опрацювання незнайомих (нових) термінів, - опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - написання есе або тез доповіді.	15/29
ПРН13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та практичних робіт.	15	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт, - написання есе або тез доповіді.	15/29
ПРН17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій, проведення практичних робіт.	15	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт.	15/30
ПРН18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та практичних робіт.	15	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - підготовка до захисту практичних робіт, - написання есе або тез доповіді.	15/30
ПРН19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та практичних робіт.	15	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт.	16/30
Всього годин		74/2		76/148

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у заг. оцінці	Дата складання
1.	Практична робота 1. Основні визначення та поняття у науковому дослідженні. Створення понятійного глосарію. Есе або тези доповіді з теми заняття.	8 балів /8%	До 3 тижня
2.	Практична робота 2. Історичні аспекти розвитку науки в нашій державі. Створення понятійного глосарію. Есе або презентація з теми заняття.	9 балів /9%	До 4 тижня
3.	Практична робота 3. Особливості організації наукових досліджень в туризмі. Створення понятійного глосарію. Складання презентації на тему заняття.	9 балів /9%	До 5 тижня
4.	Практична робота 4. Методологія досліджень в галузі туризму і рекреації. Есе або тези доповіді на задану тему із конкретними прикладами.	9 балів /9%	До 6 тижня
5.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	15 балів /15%	До 7 тижня
6.	Практична робота 5. Закони та закономірності в науці. Створення понятійного глосарію. Есе або презентація з теми заняття.	8 балів /8%	До 10 тижня
7.	Практична робота 6. Система науково-дослідної роботи студентів у закладах вищої освіти. Створення понятійного глосарію. Презентація або тези доповіді на тему заняття.	9 балів /9%	До 12 тижня
8.	Практична робота 7. Систематизація та обробка інформації у наукових дослідженнях сфери туризму та рекреації. Створення понятійного глосарію. Тези доповіді або презентація на задану тему із конкретними прикладами.	9 балів /9%	До 13 тижня
9.	Практична робота 8. Методи оформлення результатів досліджень. Створення понятійного глосарію. Складання презентації на тему заняття.	9 балів /9%	До 14 тижня
10.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	15 балів /15%	До 15 тижня

5.2.1. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Практична робота до теми 1. Основні визначення та поняття у науковому дослідженні.	0 балів	1-4 бали	5-6 балів	7-8 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 2. Історичні аспекти розвитку науки в нашій державі.	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 3. Особливості	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі

організації наукових досліджень в туризмі.	виконана	помилками, в тому числі орфографічними	помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 4. Методологія досліджень в галузі туризму і рекреації.	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8-9 балів
	Практична робота не виконана, або виконана неправильно	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-3 бали	4-8 балів	9-12 балів	13-15 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Практична робота до теми 5. Закони та закономірності в науці.	0 балів	1-4 бали	5-6 балів	7-8 балів
	Практична робота не виконана, або виконана неправильно	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 6. Система науково-дослідної роботи студентів у закладах вищої освіти.	0 балів	1-3 бали	4-6 балів	7-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 7. Систематизація та обробка інформації у наукових дослідженнях сфери туризму та рекреації.	0 балів	1-3 бали	4-6 балів	7-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 8. Методи оформлення результатів досліджень.	0 балів	1-3 бали	4-6 балів	7-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-3 бали	4-8 балів	9-12 балів	13-15 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5.3. Формативне оцінювання

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Усні відповіді на окремі питання під час проведення лекцій та практичних робіт	Протягом всього семестру
3	Аналіз текстів за темами курсу опрацьованих студентом самостійно	Протягом всього семестру
4	Захист практичних та курсових робіт	Після здачі роботи
5	Проходження тестування з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіка навчального процесу

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Александрова С. А. Наукові дослідження в туристській індустрії: конспект лекцій (для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» усіх форм навчання спеціальностей 241 Готельно-ресторанна справа і 242 Туризм). Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 53 с.
2. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 142 с.
3. Заміховська О. Л. Основи наукових досліджень і технічної творчості. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2021. 178 с.
4. Корягін М. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Київ : Алерта, 2020. 622 с.
5. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
6. Онопрієнко В. П. Основи наукових досліджень в туризмі : курс лекцій для студентів спеціальності «Туризм та рекреація», денної і заочної форми навчання освітнього ступеня «бакалавр» / редактор В. П. Онопрієнко. Суми, 2024. 96 с.
7. Палеха Ю. І., Леміш Н. О. Основи науково-дослідної роботи: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Київ : Ліра-К, 2019. 336 с.
8. Сардак С. Е. Основи наукових досліджень : навч. посібник. Дніпро : Дніпро-М, 2020. 103 с.
9. Юрченко С. О. Основи наукових досліджень : навчальний посібник для студентів спеціальностей «Туризм», «Готельно-ресторанна справа», «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 204 с.
10. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 178 с.

6.2. Додаткові джерела

- Закон України «Про інформацію» № 2657-12 від 25.06.2016. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-123>
- Наукова періодика України та бібліометричні дослідження : [монографія] / Л. Й. Костенко, О. І. Жабін, Є. О. Копанєва, Т. В. Симоненко. Київ, 2020. 173 с.
- Про підтвердження відповідності : Закон України // Відомості Верховної Ради України, 2001. № 32. С. 169.
- Про стандартизацію: Закон України // Відомості Верховної Ради України, 2001 № 31. С. 145.
- Про науково-технічну інформацію. Закон України від 25.06.1993 № 3322-XII. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>
- Про наукову і науково-технічну діяльність. Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19>

**РЕЦЕНЗІЯ НА РОБОЧУ ПРОГРАМУ (СИЛАБУС)
ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ТУРИЗМІ**

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		

Член проєктної групи ОП Туризм:

Коваленко О. В.
(ПІП)

(Підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної	✓		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	✓		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	✓		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	✓		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	✓		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	✓		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	✓		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	✓		
Література є актуальною	✓		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	✓		

Рецензент (викладач кафедри туризму)

Єпик Л. І.
(ПІП)

(Підпис)